

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **Zemědělský podnik Razová, státní podnik v likvidaci**, IČO 13642090
sídlem Třanovského 622/11, 163 04 Praha 17 - Řepy
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Machem, LL.M., Ph.D.
sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2020, č. j. 35647/20/5100-31462-704211,

takto:

- I. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 16. 9. 2020, č. j. 35647/20/5100-31462-704211, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 15 342 Kč, a to k rukám JUDr. Tomáše Macha, LL.M., Ph.D., advokáta se sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha 5, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Finanční úřad pro Jihomoravský kraj (dále jen „správce daně“) platebním výměrem ze dne 1. 6. 2020, č. j. 2892102/20/3005-70461-706423 (dále jen „platební výměr“), žalobci vyměřil daň z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2020 ve výši 224 Kč. Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 16. 9. 2020, č. j. 35647/20/5100-31462-704211 (dále jen „napadené rozhodnutí“), podle § 116 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) zamítl odvolání žalobce podané proti platebnímu výměru a platební výměr potvrdil.

II. Stanoviska účastníků řízení

2. Žalobce se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a podstatné porušení ustanovení o řízení. Dotčené pozemky podle něj požívají osvobození podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z nemovitých věcí“). Klíčové je posouzení skutečného účelu užívání věcí – zda jsou používány k podnikání, resp. pronajímány nebo propachtovány. Žalovaný přijal formální výklad vycházející ze skutečnosti, že žalobce je formálně podnikatelem. Neprovedl přitom navržené důkazy ohledně užívání předmětných pozemků, aniž by svůj postup řádně zdůvodnil.
3. Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na napadené rozhodnutí a navrhuje, aby soud žalobu zamítl. Zdůrazňuje, že žalobce provozuje podnikatelskou činnost, přičemž předmětný majetek byl státem určen k podnikání. Napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a žalovaný se důkazními prostředky zabýval. Nárok na osvobození dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je podle žalovaného spjat s osobou poplatníka.
4. Žalobce a žalovaný ve svých následných podáních částečně doplnili svou argumentaci, primárně však odkazovali na související soudní řízení a v nich vydaná rozhodnutí, která řešila totožnou problematiku.

III. Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Při rozhodování soud vycházel z obsahu správního spisu, nad jehož rámec nebylo potřeba provádět dokazování. Navržené důkazy soud neprováděl především z důvodu, že dospěl k závěru, že věc vyžaduje rozsáhlejší dokazování, k němuž bude muset přistoupit žalovaný.
6. Předně soud poznamenává, že nepřistoupil k přerušení řízení na návrh žalovaného. Nejprve žalovaný požadoval přerušit řízení do doby, než rozhodne Nejvyšší správní soud v některé z věcí, v níž byla předmětem přezkumu totožná problematika. Jelikož takové

rozhodnutí bylo ze strany Nejvyššího správního soudu vydáno (viz dále), neshledal soud v tomto ohledu důvod pro přerušení řízení. Následně žalovaný navrhoval přerušení řízení z důvodu, že byl podán podnět k provedení přezkumného řízení. Jelikož ve věci již byly učiněny všechny přípravné úkony a přerušení řízení z důvodu probíhajícího souvisejícího řízení je toliko fakultativní, vyhodnotil soud v tomto konkrétním případě jako vhodnější a celkově hospodárnější řízení nepřerušit a vydat rozhodnutí ve věci samé.

7. Nejprve se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Tuto námitku neshledal důvodnou. Z napadeného rozhodnutí je jasně seznatelný právní názor žalovaného, žalovaný uvedl, jakou právní úpravu aplikoval, jakým způsobem ji interpretoval a z jakých skutkových zjištění vycházel. Z napadeného rozhodnutí je také patrné, proč žalovaný nepovažuje námitky žalobce za důvodné. Skutečnost, že žalovaný zastává odlišný právní názor, ani to, že jiná ustanovení interpretuje odlišně, potažmo, že nepřistoupil k provedení důkazů, které jsou z pohledu jím zastávané interpretace irelevantní, nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
8. Jádrem sporu je otázka, zda je v případě dotčených pozemků svěřených do hospodaření žalobce vyloučeno osvobození od daně z nemovitých věcí dle § 4 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí z důvodu, že žalobce je podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku. Totožnou otázkou se přitom již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 7. 2021, č. j. 6 Afs 109/2021-44 (www.nssoud.cz). Krajský soud v nyní projednávané věci neshledal důvod se od závěrů Nejvyššího správního soudu odchýlit, proto z citovaného rozsudku při rozhodování vycházel, jeho klíčové závěry převzal a v podrobnostech na něj odkazuje.
9. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí jsou od daně z pozemků osvobozeny pozemky ve vlastnictví České republiky, nejsou-li užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány a není-li k nim zřízeno právo stavby; jsou-li tyto pozemky pronajaty nebo propachtovány obci, kraji, nebo organizační složce státu anebo příspěvkové organizaci, jsou osvobozeny za předpokladu, že nejsou užívány k podnikání (§ 4 odst. 3 věta první zákona o dani z nemovitých věcí).
10. Ačkoliv podle názoru zdejšího soudu není pro posouzení věci zcela klíčové formální označení typu osvobození dle citovaného ustanovení z hlediska teorie daňového práva, je vhodné poznamenat, že Nejvyšší správní soud v prvé řadě označil za nesprávný závěr žalovaného, že osvobození dle citovaných ustanovení má osobní povahu. Osvobození se totiž váže toliko na pozemky, které jsou určitým způsobem užívány, nikoliv na všechny pozemky ve vlastnictví České republiky. Co je však již pro věc zcela klíčové, je závěr Nejvyššího správního soudu, že pozemky, se kterými žalobce hospodář, nelze považovat za pozemky užívané k podnikání jen proto, že je stěžovatel státním podnikem.
11. Státní podnik je státní organizací a právnickou osobou, jejímž prostřednictvím stát vykonává svá vlastnická práva. Státní podnik provozuje svým jménem a na vlastní odpovědnost podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu. Má právo hospodařit s majetkem státu a nemá vlastní majetek (§ 2 odst. 1 a 2 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku). Státní podnik se zapisuje do obchodního rejstříku (§ 5 odst. 1 zákona o státním podniku). Majetek, se kterým hospodář, je státní podnik povinen využívat účelně, hospodárně a efektivně ke svému podnikání (§ 17b odst. 1 zákona o státním podniku). Podle § 421 odst. 1 občanského zákoníku se za podnikatele považuje osoba

zapsaná v obchodním rejstříku. Na základě tohoto formálního kritéria je žalobce, který se zapisuje do obchodního rejstříku ze zákona, podnikatelem, a to bez ohledu na to, zda má živnostenské oprávnění k podnikání. Ustanovení § 421 odst. 2 občanského zákoníku pro osoby s takovým oprávněním konstruuje domněnku, že jsou podnikateli, jde však o domněnku vyvratitelnou („má se za to“), a navíc zní rozhodně nelze dovozovat, že osoba, která nemá živnostenské oprávnění, podnikatelem není. V tomto směru je tedy mimoběžná argumentace žalobce, že zemědělská výroba, kterou má (společně s dalšími) zapsanou jako předmět činnosti v obchodním rejstříku, nespadá do režimu zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Žalobce je podnikatelem již na základě holého faktu, že je zapsán v obchodním rejstříku.

12. Zákon o dani z nemovitých věcí však nestanoví, že se osvobození od daně nevztahuje na pozemky ve vlastnictví České republiky, s nimiž hospodáří podnikatel. Z osvobození vylučuje pozemky, které jsou užívány k podnikání bez ohledu na to, který subjekt je takto užívá. Právo hospodaření k pozemkům ve prospěch státního podniku, který podle zákona provozuje podnikatelskou činnost (§ 2 odst. 1 zákona o státním podniku), je sice silnou indicií vedoucí k závěru, že jsou tyto pozemky užívány k podnikání, to však neznamená, že je vyloučen závěr opačný (obdobně jako u vyvratitelných právních domněnek). Rozhodující je skutečný způsob využití pozemku. Pokud žalobce v daňovém řízení namítal, že dotčené pozemky k podnikání užívány nejsou, byl žalovaný povinen se s touto argumentací řádně vypořádat a nemohl ji odmítnout jen na základě právní povahy žalobce (tedy skutečnosti, že je žalobce z formálního hlediska podnikatelem).
13. V důsledku nesprávné interpretace § 4 odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí se žalovaný odpovídajícím způsobem nevypořádal s argumentací žalobce, že dotčené pozemky nejsou užívány k podnikání. V důsledku toho také zatížil daňové řízení vadou, neboť neprovedl žalobcem navržené důkazy, které byly z pohledu interpretace předestřené soudem relevantní pro aplikaci citovaného ustanovení na dotčené pozemky.
14. Lze uzavřít, že žalovaný nesprávně interpretoval § 4 odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí a v důsledku toho neučinil klíčová skutková zjištění z hlediska faktického užívání dotčených pozemků a neprovedl žalobcem navržené důkazy k této otázce. Za dané situace skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění [viz § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

IV. Shrnutí a náklady řízení

15. Soud z výše uvedených důvodů ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s. [ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Soud nepřistoupil ke zrušení prvostupňového rozhodnutí z důvodu, že vyměření daně není po doplnění dokazování ze strany žalovaného zcela vyloučeno. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
16. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady řízení žalobce sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobce.

Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci a sepsí žaloby a repliky) 3 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 3 x 300 Kč. Jelikož je zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 2 142 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 15 342 Kč. Soud nepřiznal žalobci jím požadovaný nárok na náhradu nákladů spočívající v odměně a náhradě hotových výdajů jeho zástupce v souvislosti se sepsáním druhé repliky a doplnění repliky. Tyto náklady soud nevyhodnotil jako důvodně vynaložené, neboť obsahem předmětných podání byla primárně recyklace již uplatněných argumentů a odkazy na judikaturu, kterou soud v každém případě při svém rozhodování musí vzít v úvahu (účastníci na danou judikaturu nadto odkazovali již v předchozích podáních, případně avizovali, že budou rozhodnutí správních soudů k dané otázce vydána).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 8. září 2021

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu